

Voortgangsrapportage Versterken en Vernieuwen

Inhoud

- Inleiding..... 3
- Schadeafhandeling..... 3
- Versterking..... 4
  - Overlegstructuur/Governance..... 4
  - Lokaal plan van aanpak..... 5
    - Stand van zaken algemeen..... 5
    - Ontwikkelingen LPA..... 5
    - Ontwikkelingen per dorp..... 6

Inleiding

Tik op een van de tijdelijke aanduidingen (bijvoorbeeld deze) en begin te typen om hier uw eigen tekst in te voeren, als u meteen aan de slag wilt gaan.

Wilt u een afbeelding invoegen vanaf uw bestanden of een vorm, tekstvak of tabel toevoegen? U hebt het begrepen! Tik op het tabblad Invoegen van het lint op de optie die u nodig hebt.

Op het tabblad invoegen vindt u nog veel meer eenvoudig te gebruiken hulpmiddelen, bijvoorbeeld om een hyperlink toe te voegen of een opmerking in te voegen.

Schadeafhandeling

Er is dit jaar een einde gekomen aan de betrokkenheid van NAM bij de afhandeling van schade. De Arbitrer Bodembeweging heeft haar laatste uitspraken gedaan in de geschillen tussen woningeigenaren en NAM, en is daarmee opgehouden te bestaan. NAM heeft daarnaast via de 'Reparatie herstelkosten acceptanten ruimhartig aanbod', woningeigenaren de mogelijkheid geboden om, in de gevallen waar de schadevergoeding onvoldoende is gebleken om de kosten te dekken, een aanvullende tegemoetkoming te ontvangen.

Op 1 juli 2020 is de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG) overgegaan in het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG). Het IMG is net als de TCMG verantwoordelijk voor de afhandeling van aardbevingschade aan gebouwen, maar gaat daarnaast ook vergoedingen uitkeren voor waardedaling van woningen en immateriële schade.

In de Tijdelijke wet Groningen is geregeld dat het IMG alle vormen van schade als gevolg van bodembeweging door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag bij Norg kan afhandelen. Het Rijk staat garant voor de financiering van het IMG, en vordert de kosten via een heffing terug op de NAM. In het jaarverslag over 2019 signaleert de TCMG een toenemende stroom schademeldingen (zie bijlage). We zien in het online dashboard van IMG dat ook in 2020 het wekelijkse aantal schademeldingen onverminderd hoog blijft¹. In relatief veel gevallen is in onze gemeente sprake van een 'eerste schademelding': dit betreft adressen waar in het verleden nog geen schade is gemeld. Ook is er veel gebruik gemaakt van de Stuwmeerregeling in 2019, waarbij schademelders de optie hadden om een vaste vergoeding te ontvangen, in plaats van de reguliere procedure te doorlopen.

Momenteel werkt het IMG aan de invoering van de waardedalingsregeling. Op 1 november 2020 gaat de regeling open voor woningeigenaren in (een deel van) onze gemeente. De regeling vergoedt de waardedaling (dan wel verminderde waardeontwikkeling) die is ontstaan doordat een woning in het aardbevingsgebied ligt. Het IMG bepaalt de waardedaling als percentage van de WOZ-waarde op basis van onafhankelijk onderzoek² naar de woningwaardeontwikkeling in het aardbevingsgebied tussen 16 augustus 2012 (de beving bij Huizinge) en 1 januari 2019. Op basis van dit onderzoek is op postcodeniveau het gebied vastgesteld waar sprake is van waardedaling door aardbevingen. Onze gemeente ligt op de grens van dat gebied: huiseigenaren in de oude gemeente Ten Boer en de noordoostelijke delen van de stad kunnen vanaf 1 november aanspraak maken op de regeling via de

¹ <https://www.schadedoormijnbouw.nl/dashboard>

² Atlas voor gemeenten. Zeven bewogen jaren; Het effect van aardbevingen op de huizenprijzen in Groningen per 1-1-2019.

website van het IMG³. Zij worden hierover via een brochure geïnformeerd.

Verder zal het IMG vanaf het eerste kwartaal van 2021 starten met het vergoeden van immateriële schade (smartengeld). In 2019 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat op voorhand kan worden aangenomen dat er voor een deel van de Groningers in het aardbevingsbied sprake kan zijn van ‘aantasting in de persoon’. Omdat het praktisch onwerkbaar is om voor alle individuele gevallen de omvang van het smartengeld te bepalen, zal worden gewerkt met een systeem van vaste bedragen. Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden en de commissie Verheij hebben richtinggevende uitspraken gedaan over hoe een smartengeldregeling eruit zou kunnen zien. Mede op basis hiervan ontwikkelt het IMG momenteel een regeling, waarbij op basis van een aantal ‘bouwstenen’ de persoonlijke schadevergoeding kan worden bepaald. Er zijn vier basisbouwstenen met feitelijke gegevens, zoals de omvang en afhandelingsduur van schades, en een vijfde bouwsteen waarmee op basis van een vragenlijst en indien nodig een persoonlijk gesprek, bijzondere persoonlijke omstandigheden kunnen worden meegewogen.

Versterking

Overlegstructuur/Governance

6.1.1. Bestuurlijk

overlegt de regio in het Veiligheidsoverleg Groningen (VOG) als voorbereiding op Bestuurlijk overleg Groningen (BOG), waarin met de betrokken ministers wordt overlegd. In het VOG zijn ook maatschappelijke organisaties uit het aardbevingsgebied vertegenwoordigd (GGB en GBB).

6.1.2. Ambtelijk

In april is het Ondersteunend Bureau Gaswinning ingericht om de samenwerking in de regio op het gebied van gaswinning en aardbevingsproblematiek te ondersteunen. Anja Woortman is aangesteld als directeur van dit bureau dat organisatorisch bij de provincie Groningen is ondergebracht.

Ambtelijk overleggen de programmamanagers van de aardbevingsgemeenten frequent (elke veertien dagen).

Regionaal

Zowel bestuurlijk als ambtelijk vindt regelmatig overleg plaats tussen de gemeenten in de aardbevingsregio, de provincie Groningen en de NCG als uitvoeringsorganisatie. In het bestuurlijk overleg (VOG = Versterkingsoverleg Groningen), waarbij ook maatschappelijke organisaties zijn aangesloten, worden bestuurlijke overleggen met de rijksoverheid (BOG) voorbereid en wordt de uitvoering van genomen besluiten gecoördineerd. Tevens vindt hier overleg op hoofdlijnen plaats over de voortgang van de versterking.

In het ambtelijk overleg (PMO = programmanagersoverleg) wordt de voortgang van de uitvoering besproken en bewaakt en worden praktische afspraken met de NCG en onderling gemaakt. Aangezien de NCG verantwoordelijk is voor de uitvoering van de versterking in alle aardbevingsgemeenten, is afstemming in regionaal verband noodzakelijk. In het PMO worden ook bestuurlijke overleggen voorbesproken en bestuurlijke afspraken uitgewerkt. Er is een secretarissenoverleg voor meer overkoepelende afspraken. In het afgelopen jaar was er daarnaast nog een Versnellingssteam dat adviezen

³ Voor de betreffende postcodegebieden en meer informatie, zie <https://www.schadedoormijnbouw.nl/waardedalingregeling/>

heeft gegeven om te komen tot versnellingsmaatregelen in het versterkingsproces. De afspraken hierover zijn gemaakt en de uitvoering hiervan is gestart, waardoor het VT kon worden afgebouwd.

Lokaal

In de Lokale Stuurgroep Versterken en Vernieuwen overleggen gemeente, NCG en woningcorporaties over de voortgang van de uitvoering van het Lokale Plan van Aanpak. Hier worden ook de beslissingen genomen over tussentijdse aanpassingen en de periodieke (jaarlijkse) actualisatie van het LPA. Daarnaast is er een veertiendaags operationeel overleg voor afstemming tussen NCG en de gemeentelijke organisatie. Onze gebiedsregisseurs en projectleiders hebben nagenoeg dagelijks contact met collega's bij de NCG over allerlei actuele casuïstiek.

Lokaal plan van aanpak

Stand van zaken algemeen

Het lokale plan van aanpak 2020 (LPA2020) heeft u op **xx** vastgesteld. In het lokaal plan van aanpak hebben wij de prioritering aangegeven voor de onderzoeken op veiligheid en voor de uitvoering van de versterking. Daarnaast heeft de uitvoeringsorganisatie van de versterking te weten de NCG, op **xx** een toelichting gegeven op dit plan.

De NCG heeft aangegeven dat de uitvoering van het LPA 2020 tot halverwege 2021 zal lopen. Wij zullen in het eerste kwartaal van 2021 u een actualisatie van dit LPA aanbieden.

Het LPA2020 beschrijft de versterkingsoperatie op hoofdlijnen. U heeft inmiddels al via diverse kanalen begrepen dat de uitvoering van de versterking nog niet op orde is. Wij zullen daarom het LPA 2021 nog scherper gaan formuleren. Daarnaast vinden er op dit moment allerlei gesprekken zowel bestuurlijk als ambtelijk plaats om de werkwijze en uitvoering van de versterking te verbeteren.

We hebben als college helaas afgelopen jaar een aantal interventies moeten plegen om te zorgen dat de NCG duidelijkheid aan onze bewoners verschaft (Ten Post en Woltersum). Als nodig blijkt zullen we dat blijven doen maar we zien ook wel verbetering in de wijze waarop de NCG opereert. Wij realiseren ons ook dat de NCG een relatief nieuwe uitvoeringsorganisatie is met een enorme complexe opgave. Wij blijven daarom continu de samenwerking zoeken.

Naast de bewonersbegeleiders van de NCG bieden ook de gemeentelijke aardbevingscoaches en gebiedsregisseurs ondersteuning aan onze inwoners. Uiteraard daar waar nodig en gewenst.

Ontwikkelingen LPA

Effecten wijziging beoordelingskader NPR 9998

In het LPA2020 hebben we zowel risicogericht als gebiedsgerichte keuzes gemaakt. Doordat halverwege het jaar het beoordelingskader NPR9998 werd gewijzigd bleek het nodig te zijn om een verscherping in onze gebiedsgerichte aanpak aan te geven. Anders zouden bepaalde gebieden of clusters voor een deel met het oude beoordelingskader (NPR9998; 2018) en een deel met het nieuwe kader (NPR9998;2020) worden berekend. Naar verwachting zou dat tot hele andere versterkingsmaatregelen kunnen leiden en vervolgens tot een schisma binnen straten. Deze aanscherping van onze clusters is vervolgens meegenomen in de lopende onderhandelingen.

Loket opname op verzoek

Afgelopen jaar is het loket opname op verzoek gestart. Na een screening van de NCG worden de adressen aan de gemeente doorgegeven voor opname in LPA. Inmiddels zijn door de NCG 38 adressen aangemeld bij ons. We zullen deze opnemen in het LPA 2021. In principe krijgen deze adressen een lage prioriteit in de aanpak.

Versnellingsmaatregelen

Begin 2020 is een versnellingspakket afgesproken in het overleg tussen regio en rijk⁴. Een aantal van deze maatregelen is inmiddels opgepakt.

Afgelopen jaar is de NCG gestart met de praktijkaanpak (van opname tot uitvoering door aannemer). Op basis van de door hen gestelde criteria zijn xx adressen door ons aangemeld. Het is vervolgens aan de bewoners of zij via deze aanpak de versterking ingaan. Naast de praktijkaanpak hebben wij ook xx adressen bij de NCG aangemeld voor de bouwimpuls (van versterkingsadvies tot uitvoering door aannemer). Ook hier heeft de bewoner de keus om via dit traject of via het reguliere traject te gaan. De typologieaanpak om versneld tot een beoordeling te komen, is nog niet gestart. Op dit moment vind nog beoordeling van deze aanpak door de ACVG (adviescommissie veiligheid Groningen) plaats.

Uitvoering in eigen beheer

Per 1 oktober heeft de NCG een subsidieregeling geopend die de mogelijkheden voor eigenaren vergroot om de uitvoering van de versterking in eigen hand te nemen. Het is nu nog onduidelijk hoeveel eigenaren hiervan gebruik zullen gaan maken.

Ontwikkelingen per dorp

Ten Post

De versterkingsoperatie in de Nije Buurt is in de afgelopen zomerperiode vaak in het nieuws geweest. De bewoners van fase 1a Nije Buurt hebben gevraagd om met de gemeente in gesprek te gaan over de voortgang van de sloop-nieuwbouw, over o.a. de rol van de gemeente in het proces, frustraties, de verbinding met bewoners, de communicatie, etc. Ons college heeft hierover indringende gesprekken gevoed met bewoners en vervolgens ook met de directie van de NCG. Hierop is een vervolgbijeenkomst georganiseerd in september waarbij de directeur van de NCG heeft aangegeven hoe zaken kunnen worden verbeterd en welke werkafspraken hiervoor gemaakt zijn. Samenwerking met bewoners staat hierin centraal. Dit geeft vertrouwen dat daadwerkelijke verbetering mogelijk is.

De belangrijkste lopende projecten in Ten Post (Nije Buurt) zijn:

Jan Zijlstraat

In de Jan Zijlstraat staan negenentwintig woningen van particuliere eigenaren die gesloopt en nieuw gebouwd worden. De architect en de aannemer maken op dit moment samen met de eigenaren een ontwerp voor de nieuwe woning. Volgens de planning worden de huidige woningen halverwege 2021 gesloopt. In december 2020 starten de werkzaamheden voor de nutsvoorzieningen.

Oldenhuisstraat

In totaal dertien woningen van particuliere eigenaren worden gesloopt en nieuw gebouwd. De eigenaren hebben de eerste gesprekken gehad met de architect en de aannemer. In deze gesprekken hebben de eigenaren hun woonwensen kenbaar gemaakt. Volgens de planning worden de huidige woningen halverwege 2021 gesloopt.

Hendrik Veldmanstraat

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/01/23/versnellingspakket-bog>

Voor veertien woningen van particulier eigenaren in de Hendrik Veldmanstraat vinden op dit moment de voorbereidingen plaats voor de aanbesteding voor het slopen en nieuw bouwen van de woningen. Nationaal Coördinator Groningen moet zich hierbij houden aan Europese regels.

Bouwimpuls

De eigenaren van acht woningen in de Oldenhuisstraat en Johan Rengerstraat komen in aanmerking voor de Bouwimpuls. De Bouwimpuls wil zeggen dat de maatregelen uit het versterkingsadvies uitgevoerd worden door het bedrijfsbureau van de B6. De B6 bestaat uit medewerkers van zes bouwbedrijven. De eerste gesprekken met de eigenaren worden binnenkort gepland.

Praktijkaanpak

In totaal achttien woningen aan de Oldersumerweg en Vlamoven komen in aanmerking voor de Praktijkaanpak. Ook de Praktijkaanpak wordt uitgevoerd door het bedrijfsbureau van de B6. Het verschil met de Bouwimpuls is dat voor deze woningen nog geen versterkingsadvies beschikbaar is. Het bedrijfsbureau heeft met de meeste eigenaren al een eerste gesprek gevoerd.

Woltersum

Ook in Woltersum trokken inwoners nadrukkelijk bij de gemeente aan de bel om aandacht voor hun specifieke problematiek en voor de haperende voortgang van het versterkingsproces. Ook hier is ons college in gesprek gegaan met de bewoners. Voor Woltersum is een groot aantal Versterkingsadviezen in de afgelopen maanden gereed. Zij worden door de NCG met de bewoners besproken. Onze gemeente is hier nauw bij betrokken, zowel ambtelijk als ook bestuurlijk, doordat de burgemeester en betrokken wethouders in het dorp gesprekken met de inwoners voeren over de manier waarop zij de gang van zaken ervaren en waar wij kunnen helpen om knelpunten op te lossen.

De komende tijd wordt in overleg met het dorp gesproken over de planning van de daadwerkelijke versterking in relatie tot de plannen voor dorpsvernieuwing. Ook in Woltersum gaan we van papier naar uitvoering.

Ten Boer

PM

Wisselwoningen Dijkshorn, Ten Boer

Wij zijn in gesprek met ontwikkelaar Plegt-Vos om aan de Jan Wiegerstraat (kavel 44) in Dijkshorn in totaal 12 2-onder-1-kap permanente woningen te realiseren. Tegelijk is Plegt-Vos in gesprek met de Nationaal Coördinator Groningen om deze woningen de eerste jaren te verhuren voor tijdelijke huisvesting voor bewoners uit het dorp die vanuit de versterkingsoperatie tijdelijk hun woning uit moeten. De omwonenden zijn hierover geïnformeerd.

Dorpsvernieuwing

In Woltersum zijn in de zomer van 2019 vier thematafels ‘wonen en versterken’, ‘sociale cohesie’, ‘duurzaamheid’ en ‘verkeer en openbare ruimte’ aan de slag gegaan met het uitwerken van ideeën voor de dorpsvernieuwing. Op 25 januari 2020 zijn de plannen gepresenteerd aan het dorp tijdens Hap en Stap. Daarna is de laatste hand gelegd aan de plannen en in mei 2020 is de dorpsagenda vastgesteld. In de dorpsagenda staan de doelen en plannen voor de dorpsvernieuwing in Woltersum. Zo is afgesproken waar de gemeente en inwoners van Woltersum de komende jaren samen aan zullen werken. Nu de dorpsagenda is vastgesteld gaan we richting de uitvoering.

Sommige plannen in de dorpsagenda vragen om nadere uitwerking, zoals de nieuwbouw van de school en de herbestemming van de oude school. Andere plannen kunnen binnenkort worden uitgevoerd, of zijn inmiddels gestart.

De eerste uitgevoerde plannen worden nu zichtbaar in het dorp. Zo zijn er borden geplaatst om vrachtverkeer te weren, en hebben bewoners vanuit de thematafel Duurzaamheid een energiecoöperatie opgericht: de Woltersumse Energie Coöperatie (WEC). Met ondersteuning vanuit de gemeente Groningen werken zij aan een plan om Woltersum duurzamer te maken. Ook zijn de eerste activiteiten voor jong en oud georganiseerd. De komende maanden wordt onder andere gewerkt aan het vergroenen van het dorp, het creëren van meer recreatiemogelijkheden en het aanleggen van een eerste ommetje.

De Dorpstafel en de vier thematafels blijven het platform waarin gezamenlijk aan de dorpsvernieuwing wordt gewerkt.

De gebiedsmanager, het Wij-team en V&V werken hier samen om initiatieven vanuit de dorpsagenda die snel gerealiseerd kunnen worden ook daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen. Voorbeelden zijn, een dorpsommetje, gemaaltje in het Woltersummer diepje, zomerprogramma voor de jeugd, samen eten, ontmoetingsplek op de dijk en groenonderhoud in eigen beheer.

In tegenstelling tot de dorpen Woltersum en Ten Post is in het dorp Ten Boer nog geen proces gestart om met de inwoners een dorpsagenda op te stellen in het kader van de dorpsvernieuwing. Tot nu toe wordt de dorpsvernieuwing in het dorp Ten Boer vanuit de verschillende versterkingsprojecten opgepakt. Zo wordt met de buurt overlegd over de herinrichting van het openbare gebied rond de Fazanthof, Ommelanderstraat en De Hamplaats en wordt met ondernemers rondom het Koopmansplein overlegd over economische versterking, bouwkundige versterking en herinrichting van het openbare gebied. We treffen op dit moment voorbereidingen om ook voor het hele dorp te starten met een proces om met de inwoners een dorpsagenda op te gaan stellen. Dit proces start in de eerste helft van 2021.

Ondersteuning dorpscoöperatie

De dorpscoöperatie Ten Boer is een veelbelovend initiatief dat zich richt op versterking van de sociale basis. Bestrijding van eenzaamheid, zelf- en samenredzaamheid zijn speerpunten waar de coöperatie zich op richt. Samen met het GT wordt er gewerkt aan een verbreding en uitbreiding van het programma van de coöperatie als ook de aansluiting op andere initiatieven en structuren in het gebied zoals bijvoorbeeld het Gebieds Ondersteunend Netwerk (GON), de weggeefwinkel, de Wereldwinkel enz. Ook wordt onderzocht hoe en in welke rol de coöperatie bij kan dragen om een agenda voor de dorpsvernieuwing in Ten Boer tot stand te laten komen in samenwerking met het programmateam V&V.

Beweegplek Kindcentrum Ten Boer

In Ten Boer is een nieuw Kindcentrum gebouwd naast de ijs- en skeelerbaan. Met hulp van het gebiedsteam Ten Boer is daar ook een extra beweegplek voor jong en oud gerealiseerd.

GREXen

Ten Boer

Hamplaats en Fazanthof worden kredietaanvragen. Deze proberen we nog in december aan de raad voor te leggen. (10)(2e) zijn druk aan heet schrijven;

De grex gaat over Ommelanderstraat/Blinkerdlaan. Dat is nog niet zo ver. In overleg met Stadsingenieurs en de planeconoom lijkt het ons verstandiger het plan iets verder uitgewerkt te hebben voordat we een grex gaan voorleggen aan de raad; inschatting is Q1 2021. Volgend jaar gaan we overigens ook naar de raad voor het project Koopmansplein. Ik schat in Q2.

Ten Post

In de afgelopen twee jaar zijn er verschillende sessies geweest met het dorp, onder de vlag van de thematafels en de dorpstafel. Per thema is er een lijst opgesteld aan wensen en ambities. De dorpstafel en de gemeente maken op basis hiervan een Dorpsagenda. In de dorpsagenda legt het dorp vast wat de doelen en de bijbehorende opgaves zijn waar de inwoners en de gemeente Groningen de komende tien jaar met elkaar aan gaan werken.

Het vervolg op de dorpsagenda is een uitvoeringsprogramma, waar gaan we de komende tijd voor korte en lange termijn aan werken, met als doel de leefbaarheid van Ten Post te behouden en te versterken. Het uitvoeringsprogramma wordt samengesteld door de dorpstafel en de gemeente. De thema's wonen, groen, duurzaamheid, voorzieningen en verkeer bieden genoeg mogelijkheden om binnenkort te starten met de uitvoering.

Huis van Ten Post

Verbetering verkeersveiligheid Rijksweg

Wij hebben bij de wisselwoninglocatie Huisburen de Rijksweg aangepast om de verkeersveiligheid te verbeteren. Er zijn drempels en fietsstroken aangebracht.

Aankopen woningen Ten Post

Wij hebben drie woningen in de Nije Buurt gekocht om voor de woningeigenaren een uitweg te bieden in de versterkingsopgave. De woningen maken onderdeel uit van de zogenaamde batch 1467 en vallen in een sloop-nieuwbouw traject onder verantwoordelijkheid van de NCG. Wij hebben afgesproken met de NCG dat de adressen Johan Rengerstraat en Jan Zijlstraat (10)(2e) in het versterkingstraject blijven van sloop-nieuwbouw. De woningen in de Jan Zijlstraat worden in het tweede kwartaal 2021 gesloopt. De woning aan de Johan Rengerstraat hebben we ondergebracht bij leegstandsbeheer Carex. Hiermee voorkomen we leegstand en verloedering van de woning. De nieuwe aardbevingsbestendige woningen worden verkocht en de opbrengsten vloeien terug naar de programmamiddelen Versterking en Vernieuwing.

Op dit moment zijn er twee adressen in beeld in de Nije Buurt die mogelijk in aanmerking komen voor koop.

Grondexploitatie Nije Buurt, Ten Post

In ons raadsvoorstel voor de dorpsvernieuwing (mei 2020) hebben we u geïnformeerd dat we een grondexploitatie gaan voorbereiden voor de Nije Buurt in Ten Post. We zijn nog niet zover dat we uw raad een grondexploitatie kunnen aanbieden omdat de start voor planvoorbereiding voor herbestemming van enkele locaties in de Nije Buurt (O.B.S. De Wieken / vml. Bassischool De Lessenaar / Kerkgebouw De Hoeksteen) nog afhankelijk is van de uitkomsten van de haalbaarheidsstudie voor Huis van Ten Post.

?? Vernieuwing overige dorpen

Ook: verduurzaming: TP, Lellens, Winneweer (B6)

Ten Post: Masterplan Duurzaam Ten Post

Samen met inwoners van Ten Post willen we de versterkingsoperatie benutten om dorpsambities op het vlak van verduurzaming te verwezenlijken. Deze dorpsambities zijn door de dorpsstafel Ten Post opgesteld. De eerste stap naar een duurzaam Ten Post is het terugbrengen van de energievraag van woningen. Alle nieuwe huizen in het dorp worden duurzaam en dus energiezuinig gebouwd. Voor de woningen die alleen worden versterkt, wordt dit anders opgelost. Vanuit het versterkingstraject hebben bewoners de mogelijkheid om extra verduurzamingsmaatregelen toe te voegen aan de woning. Om de verduurzaming mogelijk te maken worden er extra subsidiegelden beschikbaar gesteld door de gemeente Groningen. Inwoners van Ten Post van wie het huis versterkt moet worden, komen hiervoor in aanmerking. De subsidies worden de komende tijd verder uitgewerkt en ze kunnen worden aangevraagd bij het SNN.

Invullen n.a.v. overleg maandag 14/9 (samenvatting van notitie die voor Lokale Stuurgroep wordt gemaakt)

(10)(2e) Grexen, (10)(2e) zou deze oprichten ik weet niet hoe ver het staat. Verder hebben wij volgens mij weer een woning aangekocht tegen die tijd dat moeten wij ook melden aan de raad. (10)(2e) weet dat. Daarvoor is trouwens ook een collegevoorstel nodig.

Nationaal Programma Groningen

Op 7 oktober j.l. heeft uw raad het lokaal programmaplan voor het NPG vastgesteld. Hierin waren ook de aanvragen voor de dorpen in het aardbevingsgebied opgenomen. Kort samengevat is al € 16,5 mio. toegekend voor dorpsvernieuwingstrajecten in Ten Post, Ten Boer en Woltersum, daarnaast voor strategische verwervingen en voor emotionele en sociale ondersteuning. Over de voortgang van de verschillende trajecten informeren wij u in deze rapportage in de betreffende paragrafen (hs. 4 Dorpsvernieuwing en hs. 6.2. Sociaal).

U hebt op 7 oktober toestemming gegeven voor nog eens € 15 mio. projecten in het kader van het NPG. Het betreft de programmalijnen: Vertrouwen in herstel, Versterking sociale basis, Goed wonen voor iedereen, Aantrekkelijke leefomgeving en Duurzaam en toekomstgericht. De komende tijd zullen hiervoor successievelijk projecten worden ingediend bij het programmabureau van het NPG.

Organisatie en communicatie

Regionale Tafel zorg en gezondheid is gestart (bestuurlijk)

In 2020 is het programmateam Versterken en Vernieuwen op sterkte gebracht, o.a. doordat er drie gebiedsregisseurs zijn aangesteld die zorgen voor de dagelijkse afstemming van werkzaamheden en prioritering daarvan in de dorpen, zodat versterking van de woningen en dorpsvernieuwing gecoördineerd uitgevoerd kunnen worden.

In nauw overleg met betrokken organisaties, m.n. NCG, werken we dagelijks aan de communicatie met onze inwoners in het gebied. Doordat we in De Lessenaar een werklocatie in Ten Post hebben en we ook het voormalige gemeentehuis van Ten Boer gebruiken, hebben we ook een luisterend oor en zijn we benaderbaar in de dorpen.

We voeren dagelijks gesprekken met onze inwoners in alle dorpen, in dorpstafels, in dorpsbijeenkomsten, individueel of gericht op specifieke wijken of clusters van woningen. Veel inwoners weten ons dan ook makkelijk te vinden.

Op 1 oktober 2020 is een nieuwe website met alle informatie over versterken en vernieuwen in de gemeente Groningen live gegaan: <https://versterkenenvernieuwen.groningen.nl>

In Ten Post is de dorpsbrede Nieuwsbrief i.s.m. de NCG en Wierden en Borgen opnieuw geïntroduceerd. In het voorjaar <<datum?>> heeft de gemeenteraad gesprekken gevoerd met inwoners in het aardbevingsgebied. Zowel de burgemeester als de wethouders mw. Jongman (dorpenwethouder) en dhr. Van der Schaaf (portefeuille gaswinning) hebben dit jaar meerdere bezoeken aan de dorpen in het aardbevingsgebied gebracht en daarbij mensen in alle dorpen gesproken, soms individueel, maar vaak ook in groepsverband.

6.2. Samenwerking intern

Binnen de gemeentelijke organisatie is er intensief contact met een groot aantal collega's

6.2.1. Gebiedsteam Ten Boer

Er is een wekelijks gezamenlijk werkoverleg tussen de gebiedsmanager, gebiedssecretaris, sociaal gebiedsontwikkelaar DMO, programmaleider V&V, de drie gebiedsregisseurs V&V en de ondersteuner van V&V. Notulen worden verspreid aan alle leden van de beide teams. Daarnaast werken leden van het gebiedsteam ook fysiek regelmatig in de lessenaar in Ten Post om zo ook de banden aan te halen en versterken.

In gesprekken met besturen van dorpshuizen over het accommodatiebeleid komen vaak andere knelpunten en of initiatieven naar voren. Deze worden overlegd met het programmateam V&V en andere betrokken partijen om zo opgelost dan wel gerealiseerd te kunnen worden. Hierbij wordt vooral gekeken hoe de accommodaties kunnen bijdragen aan het versterken van de sociale basis in het gebied. Vanuit het Gebiedsteam worden initiatieven, kansen en knelpunten besproken met dorpsorganisaties, o.a. in het dorpenoverleg Ten Boer, waarin de zeven dorpsbelangenverenigingen in het gebied samenwerken. Het Gebiedsteam faciliteert dit overleg en zorgt ervoor dat diverse items in overleg met het team V&V en andere betrokken organisatieonderdelen van een passende oplossing worden voorzien.

6.2.2. Sociaal

Vanwege de sociale problematiek in het aardbevingsgebied zijn er nauwe contacten tussen het team Versterken en Vernieuwen en de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling. Afgelopen zomer is er een sociaal gebiedsontwikkelaar voor het gebied Ten Post aangesteld bij de gemeente. Bij het WIJ-team Ten Boer zijn al langer aardbevingscoaches actief. Van hen is onderstaand verslag van de stand van zaken. De aardbevingen en het herstel- en versterkingsproces hebben een grote sociale impact op de dorpsgemeenschappen. Na weer een aardbeving bevragen mensen elkaar op schades. De focus richt zich van nature op negatieve zaken waardoor mensen, in medische beeldspraak, telkens opnieuw hun "littekentjes" opgehaald zien, waardoor een vies wondgebied ontstaat. Er zijn daarom respectievelijk in mei 2018 en juni 2019 een aardbevingscoach (maatschappelijk werker) en een aardbevingscoach (opbouwwerker) ingezet voor de welzijnsondersteuning van inwoners en de bevordering van de sociale cohesie van de dorpen. Deze twee aardbevingscoaches zijn in dienst van Stichting WIJ en worden betaald uit de middelen die de gemeente twee keer eenmalig gekregen heeft van het NPG en van EZK voor de inzet van sociale en emotionele ondersteuning.

Wij krijgen van de aardbevingscoaches o.a. onderstaande signalen:

- Toename van psychosociale stress en psychosociale problematiek. Ook kan aardbevingsproblematiek leiden tot (meer) stapelingsproblematiek.
- Perspectief valt weg als mensen te horen krijgen dat hun huis op basis van de laatste inzichten niet een verhoogd risicoprofiel heeft, terwijl eerder is aangegeven dat hun woning wel tot de probleemwoningen behoorde.
- Sociale cohesie staat onder druk, doordat voortrekkers in de dorpen zelf problemen krijgen. Daarom is blijvende begeleiding van inwonersinitiatieven belangrijk.
- De sfeer op inwonersavonden lijkt negatiever te worden. Vertrouwen in overheid neemt af. Mensen zien door de bomen van organisaties en commissies het bos niet meer.
- De bewonersbegeleiders van het NCG worden gewaardeerd, maar zijn vaak met handen en voeten gebonden aan regels van bovenaf.
- Dorpsinwoners lopen niet met hun problemen te koop. Toch zien we steeds vaker dat inwoners openlijk over hun problemen spreken. Het zit hen echt hoog.
- Door de recente herindeling ervaren inwoners de grootschaligheid van de nieuwe gemeente Groningen: onvermijdelijk een grotere afstand tussen inwoners en gemeente.
- Ouderen die steeds vaker en langer thuis blijven wonen zijn extra kwetsbaar voor de verandering in hun omgeving en de aardbevingsproblemen. Het onderhouden van een sociaal netwerk en sociale cohesie van een dorp zijn voor hen extra belangrijk.
- Toenemende zorg om de kinderen en jongeren in het aardbevingsgebied. De gevolgen van de langslappende problemen die sommige ouders ervaren, kunnen effect hebben in de gezinnen.

De aardbevingscoaches richten zich vooral op de zwaarst getroffen inwoners en de inwoners waarbij er sprake is van stapeling van problemen. Zij bezoeken inwoners individueel, zijn zoveel mogelijk aanwezig op alle bewonersavonden en bevragen inwoners pro-actief naar hun psycho-sociaal welbevinden. Vanuit de contacten met de gebiedsregisseurs van de gemeente, met de NCG en het IMG (voorheen TCMG) wordt regelmatig gevraagd om contact te leggen met inwoners. Inwoners krijgen standaard informatie over de aardbevingscoaches bij meldingen en inspecties. De coaches zoeken naar oplossingen voor bestaande problemen en versterking van de draagkracht van individuele en groepen inwoners. Dit helpt hen met minder boosheid en argwaan te reageren op de continue stroom van tegenslagen en miscommunicatie die inherent is aan het aardbevingsdossier. Hierbij is de kracht van de aardbevingscoaches dat zij een onafhankelijke partij zijn. Zij zijn in staat om waar de inwoner de weg kwijt is, deze weer mee te nemen en te verbinden naar de juiste organisaties en personen. Groningers lopen niet met hun problemen te koop en dat maakt dat je op de juiste manier moet doorvragen. Vaak komt

eerst het verhaal over de buurman die het zwaar heeft, uiteindelijk komt dan pas ook de eigen problematiek op tafel.

De grote versterkings- en vernieuwingsopgaven die op de dorpen afkomt en de (naar verwachting) lange looptijd hiervan zal veel vragen van de inwoners en van de sociale structuren in de dorpen. Goede sociale ondersteuning blijft daarom belangrijk.